

ACTH stimulationstest för barn, utökad

1 Bakgrund

Syftar till att bestämma binjurebarkens kapacitet för produktion av kortisol och eventuellt andra binjurebarkssteroider genom stimulering av binjurebarken med syntetiskt framställt ACTH. Testet används framförallt vid utredning av misstänkt kongenital adrenal hyperplasi (CAH) och vid utredning av hyperandrogenism. Vid utredning av primär eller sekundär binjurebarksvikt används kort ACTH-stimulationstest, se separat anvisning.

Testet kan kombineras med dexametasonhämningstest. Patienten får då inta Dexametason kl. 23:00 kvällen före ACTH-test som genomförs tidigast kl. 09:00 dagen efter.

2 Kontraindikationer/försiktighet

Synachten kan i sällsynta fall ge anafylaktisk reaktion. Beredskap för behandling av överkänslighetsreaktion ska finnas under testet. Eventuell reaktion ses i regel inom 30 minuter efter given injektion.

3 Substans/dos

Synachten injektionsvätska, 0,25 mg/ml

Dos: Barn under 2 år: 0,15 ml (0,036 milligram) per kilo intravenöst. Maximal dos 1 ml (0,25 mg). Barn över 2 år: 1 ml (0,25 mg) intravenöst.

4 Genomförande

ACTH-stimulationstest kan genomföras polikliniskt. Patienten får äta och dricka utan restriktioner. Om testet föregås av en Dexametasonhämningstest (se separat anvisning) påbörjas ACTH-stimuleringsstest först kl. 09:00. ACTH kan i sällsynta fall ge upphov till svåra allergiska reaktioner. Anafylaxiberedskap (injektionsvätska Adrenalin och Solu-Cortef) ska finnas och läkare ska vara tillgänglig under belastningen.

- Lokalbedövning för venös venväg sätts.
- Intravenös infart etableras. Optimalt sätts ven flon i god tid före belastningsstart så att stress med sekundärt höga kortisolvärden kan undvikas.
- Eventuella separat ordinerade basprover samt 0-värde tas. Därefter ges injektion Synachten intravenöst i dos enligt ovan.
- Starta tiduret omedelbart efter injektionen.
- Prover enligt schema nedan tas efter 30, 60 och 90 minuter. Inför varje provtagning tas först minst 1 ml blod som ”slask” (kasseras).
- Efter varje provtagningstillfälle spolras venflonen med NaCl (9 mg/ml).
- Efter avslutad belastning kvarstannar patienten en timme på avdelningen för observation.

- Kort ACTH test kan i vissa fall kombineras med LHRH-test och TRH-test (se separata anvisningar).

Tid	0	30	60	90 minuter
S-Kortisol	X	X	X	X
17-OH-prog	X	X	X	X
S-DOC	X	X	X	X
Androstendion	X			X
DHEAS	X			X

5 Bedömning

Tolkning av resultat sker i samarbete med barnendokrinolog.

Vid upptäckt av felaktig information eller länk, vänligen meddela faktaägare